

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **S., s. s. r. o.**, zastoupeného Mgr. Zbyškem Jarošem, advokátem se sídlem v Praze 4, Zelený pruh 95/97, za účasti **Krajského úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem v Brně, Žerotínovo náměstí 3/5, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, č. j. 30 Ca 118/2005 – 18,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, č. j. 30 Ca 118/2005 – 18, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005 č. j. 30 Ca 118/2005 – 18 byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Okresního úřadu Vyškov se sídlem ve Vyškově ze dne 20. 11. 2002 č. j. RRRÚP 216/02 – Kr, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu ve Vyškově, referátu regionálního rozvoje a územního plánování ze dne 17. 4. 2002, č. j. SU-418/02/PO, jímž byl zamítnut návrh stěžovatele na vydání rozhodnutí o zřízení věcného břemene k nemovitostem v rozhodnutí blíže specifikovaným podle ustanovení § 91 odst. 3 zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o telekomunikacích“). Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že mezi účastníky je sporná otázka, je-li stavební úřad povinen (oprávněn) zřídit věcné břemeno podle § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích i poté, co byla stavba telekomunikačního zařízení postavena, popř. zahájena. Při posouzení této otázky je podle názoru krajského soudu třeba vycházet

z citovaného ustanovení a ze zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), a to především z jeho ustanovení § 108 a § 115. S poukazem na znění ustanovení § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích má krajský soud za použití gramatické a logické výkladové metody za to, že je nepochybné, že zřízení věcného břemene, ať už dohodou nebo rozhodnutím stavebního úřadu, je možné pouze před zahájením stavby. Větu druhou podle krajského soudu nelze vykládat jinak než v kontextu věty první, podle které držitel telekomunikační licence nebo osvědčení uzavře dohodu s vlastníkem dotčené nemovitosti před zahájením stavby. I z dikce ustanovení § 108 odst. 1 stavebního zákona je zřejmé, že pozemky je možno vyvlastnit ve veřejném zájmu pro uskutečnění staveb a nikoliv pro stavby již postavené či rozestavěné. V případě tak závažného zásahu do vlastnického práva je nutné, aby tento proběhl v souladu se zákonem, tj. před uskutečněním stavby, přičemž výklad stěžovatele založený na úvaze, že časové hledisko není rozhodující, by byl podle krajského soudu výkladem rozšiřujícím, jdoucím nad rámec zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě z důvodu podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. namítal mylnou a nesprávnou interpretaci ustanovení § 108 stavebního zákona v souvislosti s ustanovením § 90 odst. a § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích. Ve smyslu ustanovení § 108 odst. 1 stavebního zákona lze rozhodnutím stavebního úřadu pozemky, stavby a práva k nim potřebná pro uskutečnění staveb nebo zákonem vymezených opatření ve veřejném zájmu vyvlastnit nebo vlastnická práva k pozemkům a stavbám omezit. Vyvlastnit je podle tohoto zákona možné jen ve veřejném zájmu, mimo jiné pro účely vymezené zvláštním zákonem. Zákon o telekomunikacích má jako zvláštní právní předpis přednost před aplikací stavebního zákona. Cílem zákona o telekomunikacích je umožnit efektivně a transparentně zřizování a provozování telekomunikačních zařízení. Za tímto účelem umožňuje řešit uspořádání vztahů mezi vlastníky dotčených pozemků a provozovatelem telekomunikačního zařízení i proti vůli vlastníků dotčených pozemků, neboť zřizování a provozování těchto zařízení je ve veřejném zájmu. Nedojde-li mezi těmito subjekty k dohodě, rozhodne o zřízení věcného břemene a výši jednorázové úhrady obecný stavební úřad, a to na návrh držitele telekomunikační licence. Ze žádného zákonného ustanovení nevyplývá povinnost zřídit věcné břemeno před realizací stavby. Věcné břemeno se zřizuje nejen za účelem zřízení telekomunikační sítě, ale také za účelem provozování této sítě. Stěžovatel splnil veškeré zákonem stanovené podmínky, neboť je držitelem platné telekomunikační licence ke zřizování a provozování veřejné telekomunikační sítě ze dne 23. 3. 2001 č. j. 504663/2000 a pokusil se před zahájením stavby uzavřít s vlastníkem dotčeného pozemku dohodu o zřízení věcného břemene. Proto navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení.

Krajský úřad Jihomoravského kraje uvedl, že jako právní nástupce po zrušeném Okresním úřadu Vyškov vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí vydal uvedený úřad, má k dispozici pouze rozhodnutí bez příslušného spisového materiálu ve věci, proto nemůže k celé záležitosti zaujmout podrobnější stanovisko a odkázal na odůvodnění napadeného správního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Spornou otázkou v posuzovaném případě je, jak již také správně uvedl krajský soud v napadeném rozsudku, zda stavební úřad je oprávněn zřídit věcné břemeno podle ustanovení

§ 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích i poté, co byla stavba telekomunikačního zařízení postavena, popř. zahájena.

Podle § 108 odst. 2 písm. f) stavebního zákona je možné podle tohoto zákona vyvlastnit jen ve veřejném zájmu pro účely vymezené zvláštními zákony.

Podle § 91 odst. 3) zákona o telekomunikacích uzavře pro zajištění výkonu oprávnění podle § 90 odst. 1 písm. a) a b) držitel telekomunikační licence ke zřizování a provozování veřejné telekomunikační sítě nebo držitel osvědčení o registraci ke zřizování a provozování veřejných telekomunikačních sítí určených výhradně k jednosměrnému šíření televizních signálů po vedení s vlastníkem dotčené nemovitosti před zahájením stavby písemnou dohodu o zřízení věcného břemene k dotčené nemovitosti za jednorázovou úhradu. Nedojde-li k dohodě, rozhodne o zřízení věcného břemene a výši jednorázové úhrady obecný stavební úřad na návrh držitele telekomunikační licence ke zřizování a provozování veřejné telekomunikační sítě nebo držitele osvědčení o registraci ke zřizování a provozování veřejných telekomunikačních sítí určených výhradně k jednosměrnému šíření televizních signálů po vedení.

Nejvyšší správní soud nezpochybňuje správnost závěru krajského soudu, že vyvlastnění představuje závažný zásah do vlastnického práva, kdy je nutné, aby tento proběhl v souladu se zákonem, a rovněž se ztotožňuje se závěrem stěžovatele, že zákon o telekomunikacích je zákonem zvláštním ve smyslu § 108 odst. 2 písm. f) stavebního zákona, neboť stanovuje účel, pro který lze ve veřejném zájmu vyvlastnit pozemky, stavby a práva k nim, nebo vlastnická práva k pozemkům a stavbám omezit. Na vyvlastnění a řízení o něm se přitom plně vztahují ustanovení § 108 a násl. stavebního zákona. Veřejný zájem na vyvlastnění, resp. na realizaci účelu, pro nějž má být vyvlastněno, je přitom *conditio sine qua non* vyvlastnění, tzn., že jeho existence je základním předmětem zjišťování stavebního úřadu. Jsou-li tedy naplněny podmínky podle ustanovení § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích a nedojde-li k dohodě, rozhodne stavební úřad, a to podle zásad uvedených v ustanovení § 108 odst. 2 a odst. 3 stavebního zákona. Musí být tedy prokázán veřejný zájem, aby bylo možné vyvlastnit.

Jak již Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 24. 3. 2005 č. j. 5 As 11/2003 - 66 vodítkem pro zjištění, zda je dán veřejný zájem na omezení vlastnických práv jedněch vlastníků ve prospěch vlastníků druhých, musí proto spočívat v naléhavosti veřejného zájmu v relaci k právu na ochranu vlastnictví vlastníka pozemku ve smyslu principu nedotknutelnosti vlastnictví. Je tomu tak z důvodu, že vlastnické právo jednoho vlastníka lze omezit pouze v zájmu uplatnění základních práv, tedy i práv vlastnických, jiného subjektu. Veřejný zájem je z tohoto pohledu třeba zjišťovat pro každý konkrétní případ, přičemž veřejný zájem je nutno chápat jako zájem, který by bylo možno označit za obecně prospěšný. Veřejný zájem na vyvlastnění nelze spatřovat pouze v zájmu státu či státních institucí. Může být dán i tehdy, je-li nutné umožnit užívání věci v soukromém vlastnictví.

Soudní praxe považuje veřejný zájem za zájem obecně prospěšný, případně pokud vyvlastnění slouží (nikoliv jen obecně) k plnění veřejného úkolu; předpokládá se tedy zvýšený, věcně objektivní veřejný zájem. Zřizování a provozování telekomunikační sítě pak lze bezesporu za opatření ve veřejném zájmu ve výše uvedeném smyslu považovat. Podle Evropského soudu pro lidská práva opatření ve smyslu čl. 1, odstavce prvního, věty druhé Dodatkového protokolu k Úmluvě musí sledovat legitimní politické účely - hospodářské,

sociální nebo zvláštní veřejné zájmy v dotčené oblasti; svůj obsah tak uvedený pojem nabývá při řešení každého jednotlivého případu, a to na základě rozsouzení různých zájmů při zohlednění konkrétních okolností (srov. Hendrych, D., a kol.: Správní právo, Obecná část, C. H. BECK, 5. vydání, 2003, str. 86). Je přitom nutno také dodržet zákonné podmínky ve smyslu § 110 stavebního zákona a uvážit, zda sledovaného cíle lze dosáhnout bez omezení práva vlastníků předmětného pozemku.

V daném případě stěžovatel splnil všechny podmínky stanovené zákonem o telekomunikacích, neboť je držitelem platné telekomunikační licence ke zřizování a provozování veřejné telekomunikační sítě a pokusil se před zahájením stavby uzavřít s vlastníkem dotčeného pozemku dohodu o zřízení věcného břemene. Ze žádného zákonného ustanovení pak nevyplývá povinnost zřídit věcné břemeno před realizací stavby. Zákonem svěřená kompetence stavebnímu úřadu není závislá na tom, kdy je návrh podán, a nezaniká, ani se nepřenáší na jiný orgán, není-li dodržen obecný požadavek § 58 odst. 2 stavebního zákona, tedy průkaz právem vlastnickým či jiným k dotčenému pozemku.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že příslušný stavební úřad nemůže zamítnout návrh na zřízení věcného břemene podle § 91 odst. 3 zákona o telekomunikacích jen s poukazem na skutečnost, že žádost je podána až po provedené pokládce telekomunikační sítě.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu